



>> **Plan/Program** <<

Strategi

Handlingsplan

Policy

Riktlinje

Regel/Föreskrift

# Pandemiplan

Sävsjö kommun



Beslutat av: Kommunstyrelsen  
Beslutat den: 2020-03-31 § 135  
För revidering ansvarar: Beredskaps- och säkerhetssamordnare  
För eventuell uppföljning ansvarar: Beredskaps- och säkerhetssamordnare  
Dokumentet gäller för: Alla nämnder och förvaltningar  
Dokumentet gäller tills vidare.  
Dokumentansvarig: Kommunledningskontoret  
Diarienummer: 2020/91

## Innehåll

Bakgrund.....	5
Definitioner .....	6
Lagrum .....	6
Organisation .....	6
Syfte.....	7
Berörd personal .....	7
Mål.....	7
Målgrupp .....	7
Grund för prioriteringar .....	7
Verkställighet .....	8
Avgränsningar och samhällsviktig verksamhet.....	8
Förhållningssätt och insatser .....	9
Kommunens ansvar.....	9
Omprioriteringar – krisledningsnämnden.....	9
Ledning – ISF, krisledningsstaben och samtliga förvaltnings- och bolagsledningar .....	9
Personal – samtliga förvaltnings- och bolagsledningar i samråd med personalavdelning .....	10
Kommunikation – kommunikationschef .....	11
Analys över samhällsviktig verksamhet .....	11
Analys av verksamheterna i kommunens förvaltningar och bolag inför en pandemi .....	12
Socialförvaltning.....	12
Vård- och omsorg.....	12
Individ- och familjeomsorg.....	13
Vaccinering .....	13
Begränsning av smittspridning.....	13
Barn- och utbildningsförvaltningen .....	13
Förskolan och pedagogisk omsorg.....	13
Skolan och fritidshemmen.....	14
Serviceförvaltningen.....	14
Tekniska enheten .....	14
Familjebadet .....	15
Idrottsanläggningar .....	15

Biblioteksverksamhet .....	15
Fritidsgårdsverksamheten .....	15
Kultur- och fritidsenheten .....	15
Generella åtgärder för personalen .....	15
Myndighetsförvaltningen .....	15
Miljö- och byggenheten .....	15
Miljö och bygg .....	16
Åtgärdsförslag .....	16
Kommunledningskontor .....	16
Personbortfall 15 procent .....	17
Personbortfall 50 procent .....	17
Räddningstjänsten .....	17
Administrativ samordning .....	17
Huvudstrategi .....	18
Skadebegränsande åtgärder under pandemivågen .....	18
IT-stöd i verksamheterna .....	18
Frånvaro .....	19
Förslag på åtgärder .....	19
Njudung Energi AB .....	19
Följa upp genomförandet .....	19
Samverkan myndighetsutövning och verkställighet .....	20
Kommunens krisledningsorganisation .....	20
Ansvarsfördelning <i>Bilaga: 1</i> .....	21
Socialstyrelsen .....	21
Folkhälsomyndigheten .....	21
Läkemedelsverket .....	21
Arbetsmiljöverket .....	22
Myndigheten för samhällskydd och beredskap .....	22
Sveriges kommuner och regioner (SKR) .....	22
Länsstyrelse .....	22
Region Jönköpings län .....	22
Regionerna och kommunerna skall: .....	22
Faser i en pandemiplan för influensa <i>Bilaga: 2</i> .....	23
Fas 1 – uppskattad risk för pandemi: Osäker .....	23
Beskrivning .....	23
Exempel på åtgärder .....	23



## Bakgrund

En pandemi innebär en omfattande spridning av en helt ny typ av influensavirus.

Beredskapsplaneringen för pandemisk influensa ska begränsa smittspridningen och minska de negativa konsekvenserna för de som påverkas av pandemin.

Folkhälsomyndigheten samordnar pandemiberedskapen på nationell nivå och ger stöd till planeringen på regional och lokal nivå, där det operativa arbetet bedrivs.

Det nationella planeringsstödet består av tre dokument som ska läsas tillsammans:

- . Planering för beredskap mot pandemisk influensa
- . Planering för kommunikationen vid en pandemisk influensa
- . Smittskyddsläkemedel i beredskapslager – tillgång och tillgänglighet

En influensapandemi kommer, men vi vet inte när eller vilka effekter den kommer att medföra. Erfarenheter från tidigare pandemier visar att det som utmärker en situation med influensapandemi jämfört med många andra allvarliga störningar är att

- det är en smittsam sjukdom (varje fall genererar nya fall, vilket innebär att situationen försvåras gradvis)
- ett stort antal människor insjuknar
- hälso- och sjukvården samt den kommunala omsorgen utsätts för mycket stor belastning under en lång tid, samtidigt som personalen utsätts för smitta
- alla arbetsplatser kommer att drabbas av personalbortfall, vilket ger problem i många verksamheter
- hela landet kan drabbas samtidigt, liksom stora delar av vår omvärld
- pandemin kan pågå under flera månader och återkomma i en eller flera vågor
- om många blir allvarligt sjuka kan stor oro sprida sig i samhället och påverka människors handlingsmönster
- svårigheter att upprätthålla verksamheter, minskad handel och minskat resande med mera kommer att påverka ekonomin.

En pandemi kommer alltså att medföra flera problem, varför det är angeläget att samhällets alla aktörer förbereder sig för att minska effekterna av de påfrestningar som kan uppstå. Det är särskilt viktigt för dem som bedriver samhällsviktig verksamhet. Även för andra kan det vara angeläget att så långt som möjligt bibehålla förtroendet hos kunder och anställda, begränsa de ekonomiska konsekvenserna etc.

De tre pandemier som bröt ut under 1900-talet visar att pandemier kan skilja sig åt i fråga om hur många som insjuknar och vilka åldersgrupper som drabbas hårdast. Gemensamt är att de alla kom i minst två vågor och att sjukvården utsattes för en enorm belastning. Andra verksamheter drabbas också under de veckor som sjukdomen grasserade som värst, men i stor utsträckning fanns det reservarbetskraft att kalla in.

Vid jämförelser med tidigare pandemier kan konstateras att vi i dag har bantade organisationer, med färre och mer specialiserade medarbetare som är svårare att ersätta. Fler kvinnor förvärvsarbetar, vilket medför att vård av sjuka förskole- och skolbarn kan ge större frånvaro på arbetsplatserna. Pågående studier kommer att ge bättre kunskap om hur en pandemi kan påverka samhället i stort.

## Definitioner

En pandemi innebär en omfattande spridning av en helt ny typ av influensavirus som sannolikt kommer att påverka stora delar vårt samhälle. Därför är det viktigt att ha en god beredskap.

Begreppet pandemi innebär en epidemi som drabbar och får spridning över stora delar av världen. Socialstyrelsen har definierat pandemi enligt följande: ”En pandemi är när en infektionssjukdom sprids över stora delar av världen och drabbar en stor andel av befolkningen i varje land”. Drabbas endast ett enskilt land så talar man om en epidemi

## Lagrum

De lagar och regler som vi normalt har är de som också huvudsakligen kommer att gälla vid en pandemi. Det finns alltså ingen form av speciallagar som med automatik tillämpas om samhället blir hårt ansträngt. Myndigheterna kan till exempel inte beordra aktörer inom samhällsviktig verksamhet att bedriva en viss nivå på sin verksamhet.

Smittskyddslagen (2004:168) har stor betydelse vid en pandemi. Där anges till exempel den enskildes skyldighet att förebygga smittspridning. Regeringen kan med stöd av 9 kap. 2 § föreskriva att bestämmelserna om samhällsfarlig sjukdom ska tillämpas på den nya influensasjukdomen, vilket medför att vissa extraordinära smittskyddsåtgärder kan bli aktuella.

Övrig lagstiftning som kan bli aktuell vid en pandemi rör åtgärder som vid behov kan användas för att begränsa smittspridning, som att begränsa allmänna sammankomster eller att vid behov stänga arbetsplatser och skolor.

Riktlinjer och rekommendationer från folkhälsomyndigheten och regionens smittskyddsmyndighet styr vilka åtgärder som ska vidtas under en eventuell pandemi.

## Organisation

Efter slutsatser av tidigare influensapandemier och underlag från WHO och ECDC rekommenderar Socialstyrelsen att planera och bygga en god beredskap med utgångspunkt från följande:

- Under en period av 6-8 veckor ska en frånvaro om minst 15 procent av de anställda hanteras.
- Pandemin når en kulmen under vecka två och tre, då en frånvaro på upp till 50 procent av de anställda ska kunna hanteras.
- Pandemin bedöms kunna ha flera vågor och den andra vågen kan tänkas komma tre till nio månader efter den första vågen.
- En viss ökning av andelen sjuka kan förekomma under en något längre period av omkring tre till fyra månader.

- Pandemier är inte som den årliga influensan begränsad till vintermånaderna utan kan komma vid vilken tid på året som helst.
- För dem som blir sjuka kan vi räkna med en frånvaro på fem-sju arbetsdagar.
- I planeringen bör man dock ta hänsyn till att sjukdomen sannolikt inte kommer att drabba samhällets likformigt, utan under en viss tid kan en betydligt större andel av arbetsstyrkan vara frånvarande i vissa, främst mindre, grupper.

## Syfte

Att öka kommunens förmåga att leda och upprätthålla sin verksamhet före, under och efter ett utbrott av en pandemi med avseende på invånarnas behov.

## Berörd personal

Ledningsgrupper i Sävsjö kommun.

## Mål

Planen skall vara ett stöd för alla verksamhetsansvariga i kommunen i deras arbete med att bygga upp sin beredskap inför ett utbrott av influensapandemi.

## Målgrupp

Alla medborgare som får tjänster från någon av kommunens verksamheter.

## Grund för prioriteringar

WHO framhåller vikten av att formerna för prioritering är adekvata och rättvisa, oavsett vilka prioriteringar som görs. Det är viktigt att myndigheterna är öppna med vilka prioriteringar som görs, varför och vilken kunskap de bygger på. De ska också vara möjliga att revidera. Då kan prioriteringarna förankras på ett bra sätt och få legitimitet.

Följande grupper utgör grund för prioriteringar om det blir nödvändigt när det gäller vaccin och antiviraler som profylax:

- Personer som löper högre risk för ett allvarligt sjukdomsförlopp. Grundat på dagens bedömning av en framtida pandemi kan det gälla t ex :
  - personer med hjärt- och lungbesvär eller annan bakomliggande sjukdom som gör att de riskerar att bli särskilt sjuka
  - gravida kvinnor
  - barn 6 – 23 månader
  - personer över 65 år
- Personer som löper stor risk att smittas och sprida smittan vidare. Detta kan t ex gälla:
  - familjemedlemmar till, eller andra som har nära kontakt med, riskpatienter eller smittade,
  - förskolebarn och skolbarn,
  - särskilt yrkesgrupper med stor rörlighet och många personkontakter
- Personer av betydelse för samhällsviktig verksamhet. Sådana grupper är t ex:
  - sjukvårdspersonal som man kan förutsätta kommer i nära kontakt med influensasjuka, till exempel på akutmottagningar och infektionskliniker
  - övrig sjukvårdspersonal och personal inom äldreomsorg, individ- och familjeomsorg och omsorg om personer med funktionshinder



- personal inom övrig samhällsviktig verksamhet

Vid en pandemi kommer rekommendationer att utarbetas av Folkhälsomyndigheten, i samverkan med Läkemedelsverket och Socialstyrelsen, för att hälso- och sjukvården ska kunna erbjuda vacciner för att förebygga svår sjukdom, dödsfall och för att minska smittspridningen.

Belastningen på sjukvården skulle då kunna minskas betydligt genom förkortade sjukdomstider och minskad risk för komplikationer. En pandemi kommer också att innebära att många personer inte kommer till arbetet vilket kan göra det svårt att upprätthålla samhällsviktiga funktioner. För att ha tillgång till tillräckligt med arbetskraft kan man under vissa perioder med profylaktisk läkemedelsbehandling behöva skydda ett antal personer från att bli sjuka.

**Källa: Folkhälsomyndigheten, Planering för beredskap av pandemisk influensa, november 2015**  
**Länk: <http://www.folkhalsomyndigheten.se/pagefiles/22278/Planering-beredskap-pandemisk-influensa-15106.pdf>**

## Verkställighet

### Avgränsningar och samhällsviktig verksamhet

Samhället kommer inte att kunna fungera normalt under en pandemi och vi kan inte förvänta oss samma service och utbud som vi är vana vid. Personalintensiva verksamheter kommer att drabbas hårdast. Personalintensiva verksamheter som dessutom kommer att möta en ökad belastning vid en pandemi drabbas dubbelt, sjukvården och övrig vård- och omsorgsverksamhet är kanske de främsta exemplen på detta.

De mest basala infrastruktursystemen som el, tele, vatten och avlopp och finansiella system bygger till stor del på tekniska system och bedöms kunna fungera i stort sett normalt. Om problem uppstår bedöms det dock ta längre tid att åtgärda dem än normalt. Inom transportsystemen finns också risk att störningar och förseningar uppstår.

En stor sjukfrånvaro kommer att medföra minskad produktion inom många verksamheter och även en minskad efterfrågan av flera produkter och tjänster. Förmodligen kommer många att undvika situationer där risken för smittspridning bedöms vara stor som i folksamlingar, särskilt inomhus.

Verksamhetsansvariga får göra en övergripande bedömning av vilka verksamheter som alltid måste fungera utan avbrott eller som ställer särskilda krav på funktionalitet. Nästa steg är att närmare analysera dessa verksamheter och göra en avgränsning av vilka funktioner som inom respektive verksamhet kan antas vara särskilt kritiska vid en pandemi.

Samhällsviktig verksamhet: Ur ett krisberedskapsperspektiv är en verksamhet samhällsviktig som uppfyller det ena eller båda av följande villkor:

1. Ett bortfall eller en svår störning i verksamheten kan ensamt eller tillsammans med motsvarande händelse i andra verksamheter på kort tid leda till att en allvarlig kris inträffar i samhället.
2. Verksamheten är nödvändig eller mycket väsentlig för att en redan inträffad allvarlig kris i samhället ska kunna hanteras så att skadeverkningarna blir så små som möjligt.

## Förhållningssätt och insatser

En pandemi berör många aktörer i samhället. I Sverige bygger allt krisberedskapsarbete på tre grundprinciper:

**Ansvarsprincipen:** den som ansvarar för en verksamhet i normalsituationen ska göra det även under en kris.

**Närhetsprincipen:** en kris ska hanteras där den inträffar och av dem som är närmast berörda och ansvariga.

**Likhetsprincipen:** verksamheten vid en kris ska likna den normala i så stor utsträckning som möjligt.

## Kommunens ansvar

Inför en pandemi ska kommunerna skapa sig god kunskap om risker och sårbarheter – både för hela det geografiska området och för kommunens egen verksamhet specifikt – och vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa verksamhet som alltid måste upprätthållas. I arbetet ingår även att förbereda för krishantering och planera för hur man ska hantera konsekvenserna av en extraordinär händelse. Inom sitt geografiska område ska kommunerna verka för en samordning i arbetet med att identifiera samhällsviktig verksamhet utifrån underlag från aktörer inom området.

Vid en pandemi bör region och kommuner vidareutveckla samarbetet för att nyttja sina resurser på bästa sätt. I detta samarbete bör man även inventera möjliga vårdplatser och planera för uthållighet i bemanningen. För att mildra konsekvenserna för dem som insjuknar är det av stor vikt att kommunernas socialtjänst har ett nära samarbete med regionens primärvård både under planeringsfasen och när en pandemi brutit ut.

De kommuner som ansvarar för begravningsväsendet inom sitt geografiska område bör samarbeta med trossamfund och sjukhusledning i planeringen av omhändertagandet av döda.

Kommunen ska se till att den enskilde får den vård och behandling som läkaren har meddelat. Läkaren kan dock inte disponera över kommunens resurser för enskildas vård och behandling. I kommunen har därför den medicinskt ansvariga sjuksköterskan (MAS) fått en viktig roll. MAS:en svarar för att det finns rutiner för kontakt med läkare eller annan hälso- och sjukvårdspersonal.

God vårdhygienisk arbetsmiljöpraxis ska tillämpas vid sjukvårds- och omvårdnadsarbete enligt AFS 2005:1 och i arbetsgivarens ansvar ingår att organisera arbetet på ett sådant sätt att så få som möjligt i personalen riskerar att exponeras för smitta.

**Länk:** <http://www.folkhalsomyndigheten.se/pagefiles/22278/Planering-beredskap-pandemisk-influensa-15106.pdf>

## Omprioriteringar – krisledningsnämnden

- Anpassa nationella riktlinjer gällande prioriteringar till kommunens verksamhet.
- Fördelning av tillgängligt influensavaccin som kommunen får del av efter prioritering av landstingsområdet efter riktlinjer från Folkhälsomyndigheten och smittskyddsläkaren.

## Ledning – ISF, krisledningsstaben och samtliga förvaltnings- och bolagsledningar

- Följa nationell information under pandemins utveckling.

- Sammanställa rapporteringspliktiga uppgifter och rapportera dessa till den Regional F-samverkansgruppen.
- Planera för omställning av samhällsviktig verksamhet bl a socialförvaltningens verksamhet.

### **Personal – samtliga förvaltnings- och bolagsledningar i samråd med personalavdelning**

- Inventera och utvärdera kontinuerligt användning av personalresurserna (som kommer att vara en av de kritiska faktorerna under en pandemi).
- Fortlöpande undersöka arbetsförhållandena och bedöma riskerna för att arbetstagarna ska drabbas av pandemi. Även den psykiska påfrestningen skall bedömas.
- I samråd med informationsavdelning sprida kunskap om bland annat smittrisker, förhållningssätt och symtom för att undvika smitta. Olika yrkesgrupper kan behöva olika kunskaper och information.
- Arbeta med arbetsmiljöarbete i nära samverkan med skyddsombud och arbetstagare.
- Omfördela personal vid en hög frånvaro inom vissa enheter, i första hand förflyttas personal från liknande verksamheter. Vid behov kan personal förflyttas från hela organisationen till kritisk verksamhet i enlighet med kollektivavtal (Allmänna bestämmelser).
- Säkerställ personaltillgång för kritiska funktioner. Överväg följande alternativ:
  - Utbilda fler personer som kan hantera uppgifterna
  - Skriv avtal med nyligen pensionerad personal och upprätthåll adressuppgifter över dessa.
  - Diskutera avtalslösningar med bemanningsföretag.
  - Diskutera samverkansformer med andra organisationer som har motsvarande verksamhet.
  - Kontrollera att de lösningar som väljs inte redan är bokade av andra.
  - Om möjligt förlänga arbetstiden under aktuell period.
  - Tillfälligt förhandla bort lokala avtal som inskränker arbetstider med berörda fackförbund
  - Om möjligt låta arbete bedrivs externt, främst i bostaden, för att bland annat minska smittrisen och effektivisera bort restider.
  - Identifiera viktiga dokument (till exempel manualer, instruktioner, avtal och sändlistor) och se till att de finns tillgängliga för flera medarbetare.
  - Engagera tidigare anlitad extrapersonal.
  - Sök personal för korttids- eller timanställningar från arbetsförmedling, högskolor och gymnasier och övriga rekryteringskanaler.
  - Teckna anställningskontrakt med personer från frivilligorganisationer eller andra frivilliga.
  - Se över vilka formella krav på kompetens inom berörd verksamhet som kan vara gränssättande. Finns annan personal eller nästan färdigutbildade som kan utföra uppgifterna?
  - Se över de legala aspekterna och vänd er till ansvarig instans för att se om personal kan få en tillfällig legitimation eller om dispens kan ges.

## Kommunikation – kommunikationschef

- Kommunikationschef formulerar information till medarbetare och kommuninvånare om vad kommunen gör för att hantera situationen, genom samtliga informationsvägar som står till förfogande.
- I samverkan med regionen sköta extern information.
- Personalen skall få kontinuerlig information om hur verksamheten fungerar, vilka åtgärder som planeras för att säkerställa den, vad som förväntas av de anställda och vilket stöd de kan få. Sker i samverkan med personalavdelningen.
  - När den interna informationen utformas bör arbetsgivaren notera var personalen befinner sig och hur de kan nås, till exempel om man planerar för omflyttning av personalen eller uppmuntrar distansarbete.
  - I en situation där personalen kanske är hårt belastad eller orolig är det extra viktigt att visa att arbetsgivaren mår om de anställda och har situationen under kontroll.

Varje verksamhet bör också se över hur de får information från berörda aktörer för att säkerställa viktigt underlag för planering och agerande.

## Analys över samhällsviktig verksamhet

Verksamhetsansvariga bör tänka igenom vad som förväntas av organisationen. Vilka blir problemen? Finns det särskilda åtgärder som behöver vidtas för externa aktörer? Vilken verksamhet ska upprätthållas? Hur kan vi klara detta?

Exempel på frågeställningar för analysen:

1. Vilken eller vilka verksamheter måste kunna upprätthållas utan avbrott vid en pandemi? Beakta exempelvis följande aspekter:
  - Risk för liv och hälsa.
  - Förtroende hos allmänhet och kunder.
  - Åtaganden enligt lagstiftning eller avtal.
  - Ekonomiska konsekvenser.
  - Miljömässiga konsekvenser.
  - Stort beroende hos andra viktiga aktörer eller hos allmänheten.
2. Kan behovet av och efterfrågan på denna verksamhet påverkas under en pandemi? Om svaret är ja:
  - Bedöms det öka eller minska?
  - Hur stor kan en förändring bli?
  - Förändras efterfrågan på något annat sätt?
  - Vad krävs för att kunna tillgodose en förändrad efterfrågan?
3. Ska hela verksamheten ses som särskilt viktig eller finns det delar av denna som kan anstå under en tid, exempelvis viss administrativ verksamhet? Kan verksamheten drivas utifrån en lägre ambitionsnivå?

4. Är de verksamheter som här bedöms som särskilt viktiga, beroende av andra verksamheter/funktioner utanför den egna organisationen? Det kan till exempel vara:
  - El/tele/IT
  - Expertkunskap
  - Transporter
  - Produkter
  - Leverantörer
5. Vilken är den lägsta bemanningsnivån för att kunna hantera de kritiska funktionerna som identifierats?
6. Vilken är den lägsta nivån av övriga resurser som kan krävas för att hantera de kritiska funktionerna?
7. Går det att rangordna funktionerna utifrån hur viktiga de är att upprätthålla?

## **Analys av verksamheterna i kommunens förvaltningar och bolag inför en pandemi**

### **Socialförvaltning**

#### **Vård- och omsorg**

Äldre- och funktionshinderomsorgen drabbas dubbelt vid en pandemi. Samtidigt som brukare insjuknar med ökat vårdbehov som följd, decimeras vårdpersonalen på grund av pandemin. Det är därför en stor utmaning att planera bemanning i händelse av en allvarlig pandemi. Kommunen ansvarar för särskilda boenden både för äldre och för funktionshindrade, hemtjänst i ordinärt boende samt ansvarar för personlig assistans. Kommunens ansvar för hälso- och sjukvård omfattar hemsjukvården i både särskilt och ordinärt boende, utöver det tillkommer tillfälliga uppdrag ifrån regionens primär-/sjukhusvård.

De flesta med influensa kan vårdas i hemmet. Det stora antalet sjuka kommer att medföra brist på arbetskraft inom alla områden. Sjukhus och primärvård kommer att vara överbelastade. Det kommer att ställa stora krav på den kommunala hemsjukvården och hemtjänsten. I samband med pandemiutbrottet är det sannolikt att antalet personer med behov av hemtjänstinsatser och hemsjukvård ökar.

För att klara organisationen inom hälso- och sjukvården finns avtal om samverkan mellan kommunen och vårdcentralen.

Inom stora delar av vårdområdet är deltidsarbete vanligt. Vid en allvarlig pandemi bör i första hand möjligheten att beordra fyllnadstjänstgöring upp till heltid för kvarvarande personal tas i bruk. Detta innebär expansion av personalens genomsnittligt arbetade tid med c:a 25 -30%. Utöver det behövs det vikarier till 5-10% av det uppkomna behovet. Bemanningenheten har ca 200 personer som kan planeras in vid behov.

Under pandemins allvarligaste fas med en personalfrånvaro på upp till 50%, måste verksamheten koncentreras till utförande av akut omvårdnadsarbete. Aktivering, rehabiliterande träning m.m. ställs in. När det gäller städ och tvätt måste nödvändiga hygienkrav upprätthållas för att begränsa smittspridningen. Personalutbildning, arbetsplatsträffar m.m. ställs in. Vid akut personalbrist tillämpas helgschema.

Det är också sannolikt att pandemins mest akuta fas inte infaller samtidigt på alla enheter/områden, och personalresurser måste kunna flyttas dit där vårdbehoven är som störst. Sannolikt måste nattpatrullverksamheten förstärkas, eventuellt med en kvällspatrull 19-01.

Det bör vidare vara möjligt att föra över personal från helt andra kommunala verksamheter till vårdområdet, t.ex. personal från serviceförvaltningen där ex. familjebadet och fritidsverksamheter prioriteras bort under de två-tre veckor som flest personer är sjuka.

### **Individ- och familjeomsorg**

Verksamheten inom Individ- och familjeomsorgen prioriterar akuta barnavårdsärenden, missbruksvård och ekonomiskt bistånd under pandemins akuta fas. De insatser som måste kunna genomföras inom IFO är försörjningsstödet, akuta omhändertaganden vad gäller missbruk och barn- och ungdomsärenden. Anmälningar om barn och ungdomar måste kunna handläggas för att utreda om det är akut eller inte. Förebyggande insatser utförs endast i mån av tid. Samtidigt är det viktigt att uppmärksamma utsatta gruppers behov av stöd, och att flyktinggrupper kan behöva hjälp att nå sjukvården i samband med influensan.

Inom sysselsättning beräknas att daglig verksamhet kan komma att ställas in under pandemins allvarligaste fas. Personal därifrån dirigeras om till boendena samt kan behöva tas in som personliga assistenter.

De grupper inom öppenvården som omfattas av boendestödet är viktiga att uppmärksamma i samband med pandemin, då flera kan sakna förmåga att själva ta kontakt med sjukvården.

### **Vaccinering**

Vaccin distribueras enligt smittskyddsläkarens anvisningar. Personal inom vård och omsorg bör prioriteras vid tilldelning av influensavaccin. Sjuksköterskor anställda inom socialförvaltningen bör kunna vara behjälpliga med vaccineringen till personal, detta i samverkan med regionens primärvård. Organisationen och upplägget av vaccinering till vårdtagare inom kommunens verksamheter bör ske som vid den "årliga influensan", dvs. av sjuksköterskor anställda inom socialförvaltningen.

### **Begränsning av smittspridning**

Regionens vårdhygieniska anvisningar vid influensa ska följas. Virusets smittor oftast via droppar från nysningar och hosta. Ytor och föremål där droppar landar kan ge indirekt smitta vid kontakt. Absolut följsamhet till basala hygienrutiner är helt avgörande för att förhindra smittspridning. Basala hygienrutiner ska vid vårdarbete tillämpas av all personal oavsett om det finns en känd smitta eller inte. Socialstyrelsens författning (SOSFS 2015:10) Basal hygien i vård och omsorg, ska följas. Inventering ska göras av skyddsutrustning som handdesinfektion, ytdesinfektion, handskar, munskydd, andningsskydd och plastförkläde. Hygienartiklar köps in efter behov.

Personal bör om möjligt vara stationär på sin enhet tills utbrottet är över. Kohortvård tillämpas avdela personal för smittade, ej smittade.

Brukare, närstående och all personal inom förvaltningen ges instruktioner om förebyggande av smittspridning, om basal hygien, hygienrutiner desinfektion samt skyddsutrustning.

## **Barn- och utbildningsförvaltningen**

### **Förskolan och pedagogisk omsorg**

Förskolemiljön med många barn på relativt små ytor och i nära kontakt med varandra är en uppenbar smittkälla. Därför bör man åtminstone under en begränsad period vädja till föräldrar att om möjligt lösa sitt barnomsorgsbehov utanför den kommunala barnomsorgen.

Till en del infinner sig det här tillståndet automatiskt genom att många föräldrar kommer att vara hemma på grund av sjukdom.

Å andra sidan är det nödvändigt att den kommunala barnomsorgen fungerar om än i begränsad omfattning för att människor i samhällsviktig verksamhet skall kunna utföra sitt arbete. Förskolan måste räkna med en utökad efterfrågan för tex sjukvårdpersonal, som måste jobba extra. Förskolan måste också vara beredda på att ändra våra öppentider för verksamheten. Idag erbjuds ingen kvälls- och nattomsorg. Här kan det bli frågan om förändringar.

Som helhet kan man räkna med en minskad efterfrågan på barnomsorg, troligtvis av ganska stor omfattning. Personalförsörjningen bör därför inte vara något problem, trots att även förskolepersonalen drabbas av influensan.

### **Skolan och fritidshemmen**

Av samma skäl som i barnomsorgen är skolmiljön en smittkälla. I en krissituation är det möjligt att stänga en skola någon enstaka dag. Skolan i sig är inte någon omsorg. Omsorgen för de yngre skolbarnen är organiserad på fritidshemmen.

För äldre barn kan undervisningen enstaka dagar, ske via någon form av distansundervisning. Idag finns ingen förberedelse av för distansundervisning. Detta kräver tillgång till datorer både i skolan och i elevernas hemmiljö.

För de yngre eleverna är skolbarnomsorgen också en nödvändighet, så att samhällsviktiga arbeten inte stannar av.

Som helhet kan man räkna med en minskad efterfrågan på både skola och skolbarnsomsorg, i ganska stor omfattning. Personalförsörjningen bör därför inte vara något problem.

Information om basal handhygien sätts upp på samtliga toalettutrymme för personal och elever och på andra lämpliga ställen, skolsköterskorna ansvarar för denna information. Flytande tvål och pappershanddukar finns på samtliga toalettutrymmen och vid skolrestaurangerna. Handsprit finns tillgängligt i personalrum och på personaltoaletter.

## **Serviceförvaltningen**

### **Tekniska enheten**

Särskilt viktiga verksamheter är vinterväghållning, daglig drift inom VA-området, åtgärder som behöver vidtas för att bedriva verksamhet inom socialförvaltningens byggnader och kostproduktion. Andra viktiga verksamheter som behöver prioriteras är akuta problem som uppstår inom verksamheterna.

Den gemensamma administrationen kan bedrivas på en lägre nivå och kan fungera med alternativa lösningar. Viss omprioritering av personalen kan ske mellan de olika verksamheterna.

Inom kommunal service kommer personal att förflyttas mellan de olika verksamheterna.

Förskolor och skolor kan komma att få en minskad verksamhet under en pandemi och det finns då tillgängliga resurser service för att förflytta personal inom lokalvård och inom kök. Många i personalen arbetar också deltid vilket innebär att personal kommer att kunna beordras till att arbeta heltid. Verksamheten kommer att koncentreras till att bara göra saker som nödvändiga ev. stängning av vissa verksamheter kan bli aktuellt så som café och personalrestaurang. Det är också sannolikt att pandemin mest akuta fas inte kommer att inträffa på alla enheter samtidigt vilket gör det möjligt att flytta personal mellan olika verksamheter.

Stora delar av den tekniska verksamheten utförs av entreprenörer och inom detta område har inte någon analys av berörd verksamhet gjorts. Störst påverkan förväntas dock vara på vinterväghållningen som utförs av tekniska förvaltningen.

Om pandemins allvarligaste fas med en personalfrånvaro på upp till 50 % i kombination med påverkan av vädret t.ex. vinterväghållning, måste verksamheten prioritera var vinterväghållning ska ske. De kan också bli aktuellt att ta in privata entreprenörer till hjälp för att klara av verksamheten. Detta kan även bli aktuellt i samband med annan väderpåverkan än snö.

### **Familjebadet**

Den normala badverksamheten kommer att fortgå så länge som, för verksamheten, behörig personal finns tillgängliga. Gruppverksamheterna kommer att ställas in, på grund av verksamhetsledarnas närhet främst till barn. Den befintliga personalstyrkan koncentreras att arbeta i samband med de normala öppettiderna för allmänheten. All tillgänglig extrapersonal kommer att kontaktas för att förbereda dessa på att de med kort varsel kan komma att bli erbjudna att arbeta vid ordinarie personals sjukdom.

### **Idrottsanläggningar**

I verksamheter som inte kräver personals medverkan kommer tränings- och matchverksamheten att kunna pågå så länge som föreningar och andra hyresgäster själva önskar och arbetsmiljön så tillåter. Ishallsverksamheten kan pågå så länge som för verksamheten kompetent personal kan sköta underhållet i Ishallen. Därefter stängs Ishallen för verksamhet. Informera främst berörda föreningar och skolor om att underhåll, tillsyn och städning av idrottsanläggningarna kan komma att försämrats på grund av personals sjukdom.

### **Biblioteksverksamhet**

Biblioteksverksamhet vid huvudbiblioteket fortgår så länge som, för verksamheten, kompetent personal finns tillgängliga. Efterhand kommer filialbiblioteken i Rörvik, Stockaryd och Vrigstad att stänga för att kunna koncentrera personalstyrkan till huvudbiblioteket i Sävsjö.

### **Fritidsgårdsverksamheten**

Den normala verksamheten kommer att fortgå så länge som, för verksamheten, personal finns tillgängliga. Risk finns att alla fritidsgårdar tvingas att stänga, eftersom det är en liten arbetsgrupp. Efterhand kommer fritidsgårdsfilial i Rörvik, Stockaryd och Vrigstad att stänga för att kunna koncentrera personalstyrkan till fritidsgården i Sävsjö.

### **Kultur- och fritidsenheten**

Verksamheten pågår så länge som personalen är friska.

### **Generella åtgärder för personalen**

Eftersom verksamheterna inom kultur- och fritidsförvaltningen i huvudsak arbetar i direktkontakt med besökare och brukare av verksamheterna, förutsätter öppethållande att personalen har ett mycket gott hygien tänkande. Vid bedömning att stor smittorisk föreligger inom förvaltningens verksamheter kan de under kortare perioder stängas utan att konsekvenser för samhället i stort blir kritiska.

## **Myndighetsförvaltningen**

### **Miljö- och byggenheten**

Miljö- och byggenhetens administration antas bli hårt belastad under en tid av pandemi och måste skjutas på framtiden. Då förvaltningen har ett alldeles nytt verksamhetssystem och endast nämndsekreteraren kan diarieföra i EDP Vision, gör att sårbarheten i förvaltningens



administration numera är betydligt hög. På sikt kommer fler medarbetar på förvaltningen att utbildas i diariesystemet vilket kan minska på sårbarheten.

Huvuddelen av den tillsyn som görs inom miljö- och byggenhetens olika verksamhetsområden och som är planerad kan förskjutas i tid. Av inkommande ansökningar, anmälningar och liknande får de viktigaste och mest akuta prioriteras medan de övriga får handläggas senare.

Akuta anmälningsärenden måste prioriteras och resurserna sättas in där. Resurser behöver också föras över till hälsoskydds- och livsmedelstillsynen som måste prioriteras och som högst troligt får en ökad belastning vid en pandemi.

Miljö- och byggenhetens behov av underlag med hjälp av kartor och GIS kan väntas öka vid en pandemi och detta kan göra både enheten och kommunen sårbar då resurserna inom området är begränsad.

Sammanfattningsvis är bedömningen att Miljö- och byggenheten som helhet klarar en tid av betydligt lägre bemanning genom att göra de omprioriteringar som tidigare nämnts. De viktigaste funktionerna inom miljö- och byggenheten vid en pandemi bedöms vara hälsoskydds- och livsmedelsverksamheten tillsammans med kart- och GIS-verksamheten. Vid en utdragen pandemi blir Miljö- och byggenheten hårt belastad då det oftast är en tjänst per område vilket leder till begränsat kunnande.

### **Miljö och bygg**

Då Miljö- och bygg är en snäv organisation och nyckelpersoner i verksamheterna inte har någon naturlig ersättare, blir konsekvensen att de olika enheterna är sårbara vid eventuell en pandemi.

### **Åtgärdsförslag**

Viss verksamhet kan bedrivas på distans och bör så göras för att förhindra smittspridning och bli smittad. Kommunikation både inom och utom förvaltningen kan så långt som möjligt bedrivas via telefonmöten och e-post. Vid eventuella driftsproblem måste, om möjligt, konsulthjälp anlitas.

För att stärka våra krafter vid en pandemi kan det vara lämpligt att knyta ihop oss med andra kommuner på Högländet då vi mångt och mycket arbetar med samma lagstiftning.

### **Kommunledningskontor**

Följande verksamhet bedöms vara samhällskritiska, eller direkt påverka andra verksamheters förmåga att lösa sitt samhällskritiska uppdrag:

- Säkerställa drift av verksamhetskritiska system – IT. Görs i dialog med Högländet IT.
- Växelfunktion – Info. Görs i dialog med Högländets IT.
- In- och utbetalningar, filskick till bank- och giroinstitut – Ek
- Löneutbetalning till kommunal personal – Personal/lön
- Intern och extern information – Info
- Post/diarium – Plan
- Administrativt stöd KS/krisledningsnämnd/KF – Info
- Överförmyndaren
- Central ledning/kommunchef

### **Personbortfall 15 procent**

Kommunledningskontoret har 33 tillsvidare anställda medarbetare. Vid ett personbortfall om 15 procent kan den samhällskritiska verksamheten fortgå i stort sett som normalt. Kontoret har sedan tidigare en plan och rutin för hur kompetensen ska säkerställas i händelse av sjukdom eller vakans. Alla funktioner inom kontoret har minst en ersättare för sitt uppdrag. Slår sjukdomsbortfallet ojämnt inom kontoret, och de samhällskritiska verksamheterna drabbas hårdare, kan vissa verksamheter samordnas, alternativt läggas på is, för att frigöra personal som därmed helt kan om disponeras till drabbad verksamhet. Om krisledningsverksamheten är igång kommer många av kontorets medarbetare att ingå och vara verksamma i det ledningssystemet. Redan 15 procent personbortfall kommer självklart att påverka kommunledningskontorets samlade förmåga att utföra dels det ordinarie samhällskritiska arbetet dels krisledningsarbetet.

### **Personbortfall 50 procent**

Vid ett större genomslag av sjukdom, personbortfall om 50 procent, kommer krisledningsnämnd samt krisledningsgrupp att vara i drift och därmed är merparten av de medarbetare som inte är sjuka engagerade i att direkt, eller indirekt, arbeta med krisledningsgruppen. Verksamheter inom KLK som kan bli svåra att upprätthålla vid ett större sjukdomsbortfall är intern/extern information, överförmyndaren samt löneutbetalningarna.

### **Räddningstjänsten**

Det som prioriteras i räddningstjänstens verksamhet är operativ tjänst dvs. att hålla kompletta beredskapsstyrkor på båda stationerna. Då största delen av tjänstgörande beredskapspersonal normalt inte befinner sig på brandstationen är det av vikt att vi informerar om åtgärder hur smitta kan undvikas. Vi ska även verka för att vaccination genomförs. Personal ska meddela arbetsledning om symptom uppvisas eller insjuknande, för inkallning av ersättare.

Om så stor del av personalstyrkan på båda stationerna insjuknar så att numerär inte kan hållas för enskilda enheter, larmas båda stationerna samtidigt för att tillsammans klara numerären. Även fri inkallning kan nyttjas. Då kan all personal som har möjlighet, inställa sig vid larm.

Ytterligare åtgärd är förändring av larmplaner och omprioritering av händelser. Detta görs då i samverkan med övriga delar av Räddsam F. Det kan innebära att annan kommuns styrka, även har beredskap för Sävsjö kommun med längre insatstider till följd. Beredskapsstyrka kan larmas in för att minska anspänningstid och placeras på strategisk plats om större geografiskt område skall täckas. Denna åtgärd kan även medföra att våra beredskapsstyrkor används i motsvarande situation i annan kommun.

Myndighetsutövning får den högsta prioritet i det administrativa arbetet.

När det gäller övrig administrativ verksamhet får den en lägre prioritet och arbete skjuts på framtiden. Förebyggande verksamhet får även det prioriteras ner och skjutas på framtiden. Materielvård kan till viss del utföras av beredskapspersonal och till viss del ordnas i samverkan inom Räddsam F. Utryckningsmateriel prioriteras och utryckningsfordon skall kunna kompletteras.

### **Administrativ samordning**

Vissa administrativa uppgifter är av samma karaktär inom samtliga nämnder. Inte sällan är dessa funktioner hos facknämnderna bemannade med endast en person vilket innebär att de är väldigt frånvarokänsliga. Då kommunstyrelsen har större volym i dessa uppgifter finns därför flera medarbetare som har kompetens att kunna lösa uppgiften på ett fullgott sätt.

Dessutom finns, som tidigare nämnts också en heltäckande ersättarrutin inom kommunstyrelsen.

Vid högt personalbortfall i hela organisationen skulle kommunstyrelsen kunna ta över vissa administrativa uppgifter från nämnderna för att avlasta och säkerställa uppgifternas genomförande. Vid genomgång har följande verksamheter, samtliga verksamhetskritiska, identifierats som lämpliga att personalplanera.

- post/diarium,
- ekonomihantering,
- intern och extern information.

### **Huvudstrategi**

Verksamhet som kan bedrivas på distans ska göras så i så stor omfattning som möjligt. Ju tidigare i processen personalen skickas hem desto stabilare blir bemanningen om sjukdomsperioden skulle bli långvarig. Även personal som i det dagliga inte bedriver samhällskritisk verksamhet bör också i så stor utsträckning arbeta på distans då dessa är viktiga resurser i händelse av omfördelningsbehov.

Vissa uppgifter är inte möjliga att utföra någon annanstans än på arbetsplatsen.

- Post/diarium
- Protokollering vid sammanträden som inte genomförs som telefonkonferens
- Växelfunktion
- IT-drift

### **Skadebegränsande åtgärder under pandemivågen**

- Fysiska möten ersätts så långt som möjligt med telefonmöten alternativt internetbaserad kommunikation. Sammanträden kan genomföras via telefonkonferens.
- Politiska sammanträden som måste genomföras genom ett fysiskt möte, genomförs utan ersättare för att minimera smittspridningen.
- Cafeterian stängs.
- Verksamheter som i vanliga fall tar emot besök från allmänheten upphör med dessa och hänvisar istället till telefon- och/eller brevkontakt.
- Om det är möjligt ordna så att personal undviker att möta varandra i lokalerna. Kommunledningskontorets lokaler kan delas upp i sektioner. Respektive personalgrupp rör sig bara inom sin sektion. Kontakt med andra sker genom telefon/mail.
- Personal som inte måste vara på arbetsplatsen får arbeta hemifrån. Där personliga kontakter är nödvändiga, försök begränsa antalet kontakter.
- Regelbunden rengöring av ytor i gemensamma utrymmen. Alkoholbaserat handdesinfektionsmedel finns tillgängligt på toaletterna.

### **IT-stöd i verksamheterna**

Förutsätter att Höglandets IT på Höglandets kommunalförbund också måste göra en pandemiplan.

All IT-drift sker idag i samverkan i kommunalförbund. Datahall finns i Sävsjö och i Regionens lokaler i Jönköping. Mellan datahallarna och de fem kommunerna byggs ett så kallat redundant nät, såväl logiskt som fysiskt. Systemägare är verksamhetsansvariga inom respektive verksamhet i kommunen. Systemägaren har ansvaret att tillsammans med

Höglandets IT bestämma lämplig nivå på säkerhet, SLA. Personal som arbetar med IT-drift och support finns placerad i Eksjö och tillhör Höglandets Kommunalförbund. Ingen IT-personal finns i kommunen. Beställarrollen ligger i kommunen men bedöms inte så kritisk som det operativa ansvaret som finns hos leverantören, Höglandets IT på Höglandets kommunalförbund.

### **Frånvaro**

I exempel från andra kommuner finns konsekvenser av olika storlek på personalfrånvaron.

Vid 15 % frånvaro bör Höglandets IT fungera tillfredställande. Vid 50 % frånvaro blir läget mera prekärt. I princip hälften av kunskapen är borta och detta påverkar både centrala och verksamhetssystem. Höglandets IT kan fungera hjälpligt, dock inte under en längre tid.

Varje datasystem har även en systemansvarig i verksamheten, som svarar för användarsupport inom systemet, och som tillhör kommunens organisation. Är även denna person frånvarande undermineras varje system ytterligare.

### **Förslag på åtgärder**

Vara tydlig i vad som överenskommits gällande åtkomst till de system där Sävsjö kommuns verksamheter är systemägare. Det ligger i verksamhetsansvaret att, oavsett varifrån leveransen kommer, säkra tillgänglighet med mera till de system som används.

Här måste Risk o Sårbarhetsbedömningarna ligga till grund för prioriteringar inom Sävsjö kommun. Att använda de verktyg som finns för internetbaserad kommunikation, chatt, video, digitala mötesplatser, telefonkonferenser med mera, för att kunna arbeta på distans.

Verksamhet som kan bedrivas på distans ska göras så i så stor omfattning som möjligt. Ju tidigare i processen personalen skickas hem desto stabilare blir bemanningen om sjukdomsperioden skulle bli långvarig. Även personal som i det dagliga inte bedriver samhällskritisk verksamhet bör också i så stor utsträckning arbeta på distans då dessa är viktiga resurser i händelse av omfördelningsbehov.

Fysiska möten ersätts så långsamt som möjligt med internetbaserad kommunikation. Sammanträden kan genomföras via telefonkonferens.

### **Njudung Energi AB**

Njudung Energi AB elnätsområde omfattar elkunder inom Sävsjö tätort och omgivande landsbygd. Fjärrvärme distribueras till kunder i Sävsjö tätort och i Rörvik.

Njudung Energi AB har anställda med teknisk och administrativ kompetens. Kundenservice hanterar abonnemang på el, gas eller fjärrvärme samt är debiteringsombud för Sävsjö kommun när det gäller vatten, renhållning och slam.

Vid ett bortfall med 25 procent av personalen innebär det att all verksamhet kan fortgå inom följande områden som el, värme, gasol med ett undantag och det är vid nybyggnation. Vid ett bortfall av 50 procent gäller samma sak som vid ett bortfall av 25 procent med tillägget att viss hjälp måste tas in externt vilket kan fungera upp till sex månader. Den administrativa verksamheten kan upprätthållas under sex månader med ett bortfall av 50 procent.

### **Följa upp genomförandet**

Pandemins effekter och påverkan på verksamheten följs upp i kommunens krisledningsgrupp.

## **Samverkan myndighetsutövning och verkställighet**

### **Kommunens krisledningsorganisation**

I Sävsjö kommun utgör kommunstyrelsen krisledningsnämnd. Krisledningsnämnden utgör den strategiska ledningen, vilket innebär att nämnden ansvarar för frågor av principiell och övergripande natur. Vid extraordinära händelser är krisledningsgruppen ett stöd till krisledningsnämnden som ska analysera läget och föredra förslag till beslut.

Kommundirektören leder den kommunala operativa verksamheten i krisledningsgruppen. Insatsledare i beredskap ansvarar för den del som faller inom den lagstadgade definitionen av begreppet räddningstjänst. Därefter kopplas representanter, vanligen förvaltningschef från berörda förvaltningar och/eller kommunala bolag in. Vid behov kallas övriga aktörer, experter, myndigheter som berörs av händelsen till kommunens krisledning.

Vid en extraordinär händelse ska det alltid finnas en ansvarig för informationsgruppen även under kvällar och helger.

## Ansvarsfördelning

### *Bilaga: 1*

Den 1 juli 2015 övergick ansvaret för det samlade smittskyddsarbetet från Socialstyrelsen och Smittskyddsinstitutet till Folkhälsomyndigheten. Gemensamt arbete med pandemiberedskap bedrivs genom Nationella pandemigruppen (NPG), som består av representanter från Folkhälsomyndigheten, Socialstyrelsen, Arbetsmiljöverket, Läkemedelsverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och SKR. NPG ska stödja Folkhälsomyndigheten i samordningen av åtgärder för pandemihantering på nationell, regional och lokal nivå.

### **Socialstyrelsen**

Samordna och stödja landstingens och kommunernas krisberedskap inom hälso- och sjukvård och socialtjänst inför allvarliga händelser.

### **Folkhälsomyndigheten**

- Samordna pandemiplaneringen med berörda myndigheter och organisationer.
- Hålla regeringen informerad om händelseutvecklingen, tillståndet och den förväntade utvecklingen av pandemin samt vidtagna och planerade åtgärder.
- Beredskapslager av smittskyddsläkemedel tillgång, tillgänglighet och distribution
- Nationell kontaktpunkt gentemot EU och WHO
- Svvara för en fördjupad epidemiologisk övervakning av influensa
- Genomföra utökad laboratoriediagnostik efter behov i pandemins olika faser
- Genomföra en fördjupad övervakning av influensavaccinationstäckningen bland de grupper som prioriteras under pandemins olika faser.
- Följa och analysera hur många som insjuknar och hur många som dör i landet.

Bedöma behovet av:

- vaccin
- antivirala medel
- antibiotika
- vårdresurser

Utarbeta:

- prioriteringsplaner för vaccination och riktlinjer för fördelning av vaccin i landet.
  - program för information och faktablad till allmänheten och massmedierna i samband med övriga berörda myndigheter
  - föreskrifter och rekommendationer till landsting och kommuner för att minska smittspridning.
- Samordna arbetet och uppföljningen av åtgärder mot pandemin i landsting och kommuner.
  - Följa pandemin globalt och deklarerar när en ny pandemifas inträder.
  - Följa det europeiska och internationella arbetet för att bekämpa pandemin och genomföra europeiskt och internationellt överenskomna åtgärder

### **Läkemedelsverket**

Läkemedelsverket ansvarar för godkännande och kontroll av läkemedel. Myndigheten ser till

att den enskilde patienten och hälso- och sjukvården får tillgång till säkra och effektiva produkter och att dessa används ändamålsenligt och kostnadseffektivt. Vid en pandemi är Läkemedelsverkets roll speciellt viktig när det gäller att kommunicera och ge underlag för gemensam kommunikation runt de läkemedel som används i hanteringen av pandemin. Under en pandemi tar läkemedelsverket emot och bedömer biverkningsrapporter för antivirala läkemedel och vacciner.

### **Arbetsmiljöverket**

Arbetsmiljöverket ansvarar för frågor om arbetsmiljö och arbetstid och ska minska riskerna för ohälsa orsakad av smitta i arbetet. I uppdraget ingår att förbättra arbetsmiljön ur ett helhetsperspektiv och att utarbeta anpassad och riktad information om smitta inom arbetsmiljöområdet. Vid en pandemi har myndigheten en viktig roll i kommunikationen om hur man kan förhålla sig till risker i arbetssituationen.

### **Myndigheten för samhällskydd och beredskap**

I samband med en pandemi kan MSB dels underlätta för myndigheterna att koordinera sina beslut och åtgärder, dels stödja myndigheternas kommunikation med allmänheten. Under en pandemi bevakar och bedömer MSB de konsekvenser som drabbar samhället och specifikt samhällsviktiga verksamheter.

### **Sveriges kommuner och regioner (SKR)**

Vid en pandemi har Sveriges kommuner och landsting en viktig roll genom sin nära kontakt med kommuner och landsting och genom att de administrerar flera nätverk som har betydelse vid en pandemi, exempelvis landstingens kommunikationschefer.

### **Länsstyrelse**

Vid en pandemi ska länsstyrelsen verka för att åtgärder som vidtas i länet är samordnade, samt informera regeringen och MSB om läget. I ansvaret ingår att informationen till allmänheten och massmedier samordnas.

### **Region Jönköpings län**

Hälso- och sjukvården kommer att bli en av de mest belastade samhälls-sektorerna under en pandemi.

- Regionen är ytterst ansvarigt för hälso- och sjukvården och smittskyddsarbetet inom sitt område.
- Regionen ansvarar för att utarbeta en regional pandemiplan.
- Smittskyddsläkaren ansvarar för att planera, organisera och leda smittskyddsarbetet, vaccinationsplan samt fördelning av tillgängligt vaccin och beredskapsläkemedel inom regionen.
- Regionen och kommunerna bör samarbeta så att de gemensamma resurserna utnyttjas bäst. En huvuduppgift är att omfördela resurser för att upprätthålla samhällsviktiga funktioner.

### **Regionerna och kommunerna skall:**

- Omfördela sjukvårdsresurser och resurser för kommunal hemtjänst och göra en prioriteringslista för vad resurserna skall användas till.
- Inventera möjliga nya vårdplatser
- Klara personalbemanningen

## Faser i en pandemiplan för influensa

*Bilaga: 2*

En influensapandemi genomgår olika faser enligt den indelning som Världshälsoorganisationen (**WHO**) rekommenderar.

I faserna 1-3 ser man få fall av det aktuella influensaviruset hos människor medan fas 4 innebär en etablerad smitta bland människor. I fas 5 och 6 är smittspridningen mellan människor utbredd. Sedan följer faser då influensaaktiviteten går ner, ev. ökar igen i nya ” vågor” , för att slutligen återgå till normala nivåer för säsongen.

Rubrikerna som följer nedan beskriver en influensapandemis olika faser, enligt den indelning som WHO rekommenderar. Vid varje fas ges några exempel på åtgärder som planeras.

Faserna 1-3 i WHO:s förslag utgör en förberedelseperiod, då planer skapas, implementeras och övas. Under faserna 4-6 ligger fokus på att sätta in åtgärder för att hindra smittspridning. De perioder som följer efter en första våg av pandemin ägnas åt återhämtning och utvärdering. I praktiken kommer dock gränserna mellan de olika faserna inte vara lika tydliga. Åtgärder kan sättas in något tidigare eller senare än vad som anges här, t.ex beroende på hur pandemin utvecklas kan det även uppstå situationer där man hoppar fram och tillbaka mellan olika faser. Något som gäller alla aktörer i samtliga faser är att kontinuerligt följa information om läget och att anpassa planeringen utifrån pandemins utveckling.

### **Fas 1 – uppskattad risk för pandemi: Osäker**

#### **Beskrivning**

Inga av de influensavirus som cirkulerar bland djur har påträffats bland människor.

#### **Exempel på åtgärder**

Kommunernas nämnder och verksamhetschefer planerar för att säkerställa samhällsviktig verksamhet inom kommunen vid en pandemi.

### **Fas 2 – uppskattad risk för pandemi: Osäker**

#### **Beskrivning**

Ett influensavirus som cirkulerar bland tama eller vilda djur har orsakat infektion hos människa, och anses därför vara ett potentiellt pandemihot.

#### **Exempel på åtgärder**

Som i fas 1.

### **Fas 3 – uppskattad risk för pandemi: Osäker**

#### **Beskrivning**

Ett influensavirus hos djur, eller hos djur och människor, har orsakat sporadiska sjukdomsfall eller små utbrott bland människor, men har inte spridits tillräckligt mellan människor för att skapa utbrott på samhällsnivå.



### **Exempel på åtgärder**

Uppdatering av planer på samtliga nivåer.

Nationella pandemigruppen (NPG) sammankallas till extra möte.

## **Fas 4 – uppskattad risk för pandemi: Medel till stor**

### **Beskrivning**

Ett influensavirus hos djur eller hos djur och människor smittar mellan människor och skapar utbrott på samhällsnivå.

### **Exempel på åtgärder**

Som i fas 3.

## **Fas 5 – uppskattad risk för pandemi: Stor till säker**

### **Beskrivning**

Ett influensavirus hos djur, eller hos djur och människor, smittar mellan människor i minst två länder inom en WHO-region.

### **Exempel på åtgärder**

Som i fas 3 och 4. Samtliga aktörer ser över sin verksamhet och de funktioner som är särskilt viktiga att säkerställa.

Regionen ökar provtagning på patienter med influensaliknande symptom, startar planerade rapporteringssystem, ser över tillgången på ”extrapersonal”, planerar för prioriteringar, samt aktualiserar planer om vårdhygien.

Länsstyrelserna och regionerna har kontakt om arbetet med stöd till samhällsviktiga verksamheter. Länsstyrelserna sammanställer och analyserar kontinuerligt lägesinformation, som sidan förmedlas till MSB (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap) och regeringen.

## **Fas 6 – uppskattad risk för pandemi: Säker**

### **Beskrivning**

Ett influensavirus hos djur eller hos djur och människor smittar mellan människor enligt fas 5, samt ytterligare minst ett land i en annan WHO-region.

### **Exempel på åtgärder**

Som i fas 5.

Kommunerna sätter tidigare planering i verket, såsom att ställa in viss planeras verksamhet.

## **Post-peakperiod**

### **Beskrivning**

Influensapandemin i de flesta länder med adekvat övervakning har sjunkit under peak-nivån, dvs. att kurvan över antal insjuknade börjar gå nedåt igen. Berörda aktörer utvärderar genomförda åtgärder och uppdaterar beredskapsplaner utifrån resultatet.

## **Möjlig ny våg**

### **Beskrivning**

Influensaktiviteten ökar igen.

### **Exempel på åtgärder**

Åtgärder som i fas 5 och 6 sätts in i takt med att influensaaktiviteten ökar igen.

## **Post-pandemiperiod**

### **Beskrivning**

Influensaaktiviteten har återgått till normala nivåer.

### **Exempel på åtgärder**

Som i post-peakperiod.

Gradvis återgång till åtgärder som under en interpandemisk period.

I det här skedet spelar kommunikationsinsatserna fortfarande en viktig roll, baserat på en analys av befintliga kommunikationsbehov. Hur aktörerna hanterar efterfasen har stor betydelse för deras förtroende hos allmänhet och andra, och därmed för möjligheten att agera i kommande kriser.

## Beräkningar

## Bilaga: 4

Med ett antagande att mellan 340 och 950 patienter i Jönköpings län kommer att vara i behov av slutenvård och med en medelvårdtid som antagits vara 7 dagar skulle antalet extra vård dagar för influensasjukdom vara mellan 2.400 och 6.700 i länet.

Dessa vård dagar inträffar under en relativt kort tidsperiod, troligen under ett par månader (beräknat efter 60 dagar). Detta kommer att bli en mycket hård belastning på sjukvården, som redan idag har en begränsad kapacitet när det gäller vårdplatser.

Det finns risk för att underliggande sjukdomar hos patienter med influensa kan försämrats och kräva mer omfattande medicinsk behandling, vilket gör att ovanstående beräkningar kan vara i underkant. För att hemsjukvården skall fungera krävs en sjukhusbaserad vård som stöd. Till detta kommer de kringresurser som behövs i form av laboratorieresurser, röntgen, intensivvård m.m.

Med ett nyinsjuknande på mer än 300 personer/dag/100.000 inv. under epidemins topp måste man kunna erbjuda en god sjukvårdsservice i hemmet för att ha möjlighet att i den slutna vården ta hand om de mest kvalificerade fallen. För en vårdcentral med 10.000 personer i sitt upptagningsområde betyder detta mer än 30 hembesök per dag. Man kan behöva ett par läkare och minst lika många distriktssköterskor dygnet runt för att göra hembesök. De har till uppgift att behandla det som går att behandla i hemmet, annars dirigera dem som behöver sjukhusets resurser dit. Sjukhuset skall inte stå för omvårdnad, som kan ske i annan vårdform, utan betoningen skall ligga på de tekniska resurser sjukhuset har och som inte finns i annan vårdform.

För att minska trycket på sjukvården måste patienterna vårdas på rätt vårdnivå och i möjligaste mån vårdas i hemmet genom att erbjudas en lättillgänglig och kvalificerad hemsjukvård. Vidare bör en utökad sjukvårdsupplysning och rådgivning upprättas i varje kommun.

Stora krav kommer att ställas på den kommunala hemsjukvården och den sociala servicen. Personal för denna typ av hembesök finns inte idag. I första hand bör den hämtas från primärvården.

På sjukhusen behöver man planera för ca 30 vårdplatser per 100 000 invånare under en 8 veckors period.

På samma sätt som med antalet insjuknade är det svårt att förutsäga antalet döda under en pandemi. Samverkan krävs mellan landstinget, kommunen och begravningsväsendet.

## Vaccinationsscenarier

## Bilaga 5

Region Jönköpings län har, genom smittskyddsläkaren, huvudansvaret för prioritering av influensavaccin och antivirala läkemedel efter Folkhälsomyndighetens riktlinjer.

### Scenario 1

Ingen tillgång till influensavaccin. Ett klart möjligt scenario vid en mycket snabb spridning av en helt ny influensastam.

### Scenario 2

Tillgång till 10,000 doser influensavaccin.

Vid en hotande pandemi är det nödvändigt att hålla viktiga samhällsfunktioner igång (kommunal service, vatten, el, värme, sophämtning, polis, nödvändiga transporter m.m.)

Sjukvården i kommunal och regionens regi kommer att vara hårt belastade och risken finns att vårdpersonal kommer att bli hårdare drabbad än normalbefolkningen beroende på öka exposition.

#### Prioriteringslista:

1. Personer som arbetar med viktiga samhällsfunktioner
2. Personal i vården

### Scenario 3

Tillgång till 50.000 doser vaccin

#### Prioriteringslista:

1. Personer som arbetar med viktiga samhällsfunktioner
2. Personal i vården
3. "Högrisk patienter" (med strikta indikationer)

### Scenario 4

Tillgång till 100.000 doser vaccin

#### Prioriteringslista:

1. Personer som arbetar med viktiga samhällsfunktioner
2. Personal i vården
3. "Högrisk patienter" (mer frikostigt)
4. Gravida

### Scenario 5

Riklig tillgång på vaccin (inte speciellt troligt)

1. Personer som arbetar med viktiga samhällsfunktioner
2. Personal i vården
3. "Högrisk patienter"
4. Gravida kvinnor
5. "Patienter" på kommunens särskilda boenden"
6. Personer >65 år

7. Barn 6-12 månader (om denna grupp har visat sig drabbas av influensan)
8. Förskolebarn och skolbarn

*Dessa prioriteringar måste hela tiden omvärderas efter tillgång på vaccin och beroende på hur pandemin drabbar befolkningen.*

**Bilaga: 6**

<b>Värdefulla Internetadresser</b>	
<b>Organisation</b>	<b>Internetadress</b>
Socialstyrelsen	<a href="http://www.socialstyrelsen.se/">http://www.socialstyrelsen.se/</a>
Folkhälsomyndigheten	<a href="http://www.folkhalsomyndigheten.se">http://www.folkhalsomyndigheten.se</a>
FOI	<a href="http://www.foi.se/">www.foi.se/</a>
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	<a href="http://www.msbmyndigheten.se/">www.msbmyndigheten.se/</a>
Krisinformation	<a href="http://www.krisinformation.se">www.krisinformation.se</a>
Statens Veterinärmedicinska Anstalt	<a href="http://www.sva.se/">www.sva.se/</a>
WHO	<a href="http://www.who.int/en/">http://www.who.int/en/</a>
Centers for Disease Control	<a href="http://www.cdc.gov/">www.cdc.gov/</a>
Medscape	<a href="http://www.medscape.com/">www.medscape.com/</a>
ProMed mail	<a href="http://www.isid.org/">www.isid.org/</a>
Emerging Infectious Disease	<a href="http://www.cdc.gov/ncidod/EID/index.htm">www.cdc.gov/ncidod/EID/index.htm</a>
Engelska smittskyddsinstitutet	<a href="http://www.dh.gov.uk/publications">www.dh.gov.uk/publications</a>
Region Jönköpings län	<a href="http://www.rjl.se">http://www.rjl.se</a>
Smittskydd, vårdhygien Jönköping	<a href="http://plus.rjl.se/smittskydd">http://plus.rjl.se/smittskydd</a>
Läkemedelsverket	<a href="http://www.mpa.se">www.mpa.se</a>
Sveriges kommuner och Regioner	<a href="http://www.skr.se">www.skr.se</a>
Vårdguiden	<a href="http://www.1177.se/">http://www.1177.se/</a>
<b>Telefonnummer</b>	
Socialstyrelsen	075-247 30 00
Folkhälsomyndigheten	08-457 23 00 , Epost: <a href="mailto:info@folkhalsomyndigheten.se">info@folkhalsomyndigheten.se</a>

Region Jönköpings län	036-32 40 00
Smittskydd och vårdhygien Jkpg	036-32 10 00 (vx)
Länssjukhuset Ryhov	036-32 10 00
Höglandssjukhuset	0381-350 00
Värnamo sjukhus	0370-96 70 00
Läkemedelsupplysningen	0771-46 70 10
Sjukvårdsrådgivningen	1177
SOS-alarm	036-36 50 00
Nationella informationsnumret vid olyckor och kriser	113 13